

weigering schade, dan kan de arts tot schadevergoeding verplicht worden en zonder opzeggingstermijn worden ontslagen.

Neen, zegt dr. JANSSEN: de private plicht, die uit het contract met het ziekenfonds met den arts ontstaat, moet het afleggen tegen de verplichting, door het *openbaar* recht geschapen in de strafbaarstelling van schending van het beroepsgeheim. Het feit, dat eenige afgevaardigden hebben voorgesteld, een einde te maken aan deze „onbillijkheid”, bewijst, dat de wet nog altijd het beroepsgeheim beschermt.

Merkwaardig, dat men in Duitschland nog maar niet kan komen tot het denkbeeld van scheiding van ziekenbehandeling en ziekengeld contrôle, dat in ons land gaandeweg in alle kringen is doorgedrongen, en, naar wij mogen vertrouwen, ook in de a.s. Ziektewet tot uiting zal komen. Hoe noodig dit is, blijkt alweder uit de mogelijkheid van opvattingen als die van dr. HEINE.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

EEN EIGENAARDIGE MEEBEWEGING?

In het *Nederl. Tijdschr. v. Geneesk.* van 22 Nov. jl. blz. 1642 las ik een mededeeling over bovengenoemd onderwerp, waaromtrent het volgende moge opgemerkt worden. Mej. SCHOONDERMARK vat de kaakbeweging, die zij bij het opwekken van den hoornvliesreflex zag optreden, als een meebeweging op en acht een uitbreiding van dezen reflex op andere spieren dan die, welke gewoonlijk daarbij in werking komen, onwaarschijnlijk. Mij lijken de bewijzen, ten gunste van deze opvatting aangehaald, niet geheel doorslaand.

Mej. SCHOONDERMARK wijst er op, dat bij haar patiënte de diepe reflexen niet op te wekken waren. Hieruit volgt echter niet, dat men dient te verwachten, dat de huidreflexen en andere oppervlakkige reflexen ook minder levendig of opgeheven zijn. (Den buik- en voetzoolreflex vond ik in bedoelde mededeeling trouwens niet vermeld). Het ontbreken van sommige reflexen belet niet, een ten deele verhoogde reflectorische prikkelbaarheid aan te nemen, vooral daar de toestand van de patiënte opgevat wordt als een vergiftigingstoestand, waarbij wij zoo dikwijls die verhoogde prikkelbaarheid aantreffen. Hoe vaak zien wij deze dissociatie der reflexen ook in andere toestanden. Dat de kaakbeweging niet ontstond bij aanraking van den oogbol door het gesloten bovenste ooglid heen, bewijst evenmin, dat zij niet tegelijk met den hoornvliesreflex langs reflectorischen weg opgewekt wordt, aangezien de prikkel voor den hoornvliesreflex, onmiddellijke aanraking van het hoornvlies, daar ontbreekt.

Trouwens gewoonlijk bedoelt men met het woord meebeweging iets anders dan het onderhavige verschijnsel, nl. het ontstaan van een onwillekeurige beweging vóór, tegelijk met of in aansluiting aan een gewilde en uitgevoerde beweging; zoo zien wij b.v. in normale omstandigheden het verschijnsel van BELL en de strekking van de hand bij krachtige sluiting daarvan tot een vuist, onder ziekelijke omstandigheden het tibialisverschijnsel van STRÜMPELL of de „mouvement associé du tronc et de la cuisse” van BABINSKI (men laat den patiënt zich uit de horizontale ligging oprichten en ziet, dat in geval van stoornis van de pyramidebaan het paretische been het eerst opgelicht wordt). Om deze redenen lijkt het mij gewenscht, het hier bedoelde verschijnsel niet te beschouwen als een meebeweging, doch eerder als een uitbreiding van den hoornvliesreflex, te meer, daar degene, die, voor zoover mij bekend is, het eerst op dit verschijnsel heeft gewezen, den naam ervoor in dien zin heeft gekozen.

Op de bijeenkomst van den „Aerztlicher Verein” te Hamburg van 22 Januari 1918 (zie verslag *Berliner klin. Wochenschrift* 1918, bldz. 435) sprak TRÖMNER over een patiënt, lijdende aan een hersengezwel, waarvan de localisatie moeilijkheden opleverde en dat na den dood bleek te zijn een diffuus groeiend glioom aan de onderzijde van de slaapkwab. Bij dezen patiënt zag men bij aanraking van het hoornvlies verschuiving

van de benedenkaak naar de ongelijknamige zijde, een verschijnsel dus, zooals beschreven werd door mej. SCHOONDERMARK in bovenbedoelde casuïstische bijdrage. TRÖMNER kon dit verschijnsel ter vergadering vertoonen bij een hemiplegischen patiënt en duidde het aan met den naam „pterygo-corneaalreflex”. Bovendien nam hij dit verschijnsel ook waar bij patiënten met andere supranucleaire aandoeningen, dus bij toestanden, waarin de reflectorische prikkelbaarheid verhoogd pleegt te zijn en licht een uitbreiding van een reflex kan ontstaan. Deze overwegingen doen mij de vraag stellen, of het niet te verkiezen is, het bedoelde verschijnsel, dat volgens laatstgenoemde mededeeling niet zoo heel zeldzaam schijnt te zijn, te blijven aanduiden met den naam (pterygo-corneareflex), die er reeds aan gegeven is.

Utrecht, 25 November 1919.

J. E. SCHULTE.

DISTRICTSSCHOOLARTSEN.

Naar aanleiding der opmerking van collega PINKHOF bij het voorstel van Gedeputeerde Staten van Groningen omtrent de districtsschoolartsen, in n°. 21, bldz. 1669, zou ik het volgende willen opmerken.

Wanneer de districtsschoolarts op een goed gelegen plaats in zijn district woont en een auto of een motorfiets tot zijn beschikking heeft, wat m.i. een eerste vereischte zal zijn, kan hij, desgewenscht, zeer spoedig een of andere plaats, waar zijn hulp plotseling gevraagd wordt, bezoeken. Hij kan dat meestal veel beter doen dan een meer dichtbij wonende dokter, die dikwijls door werk, dat geen uitstel duldt, daarin zal kunnen worden verhinderd.

Als het onmogelijk is om al zijn kinderen, 3500 of meer, zoo goed mogelijk te kennen, dan is het evengoed onmogelijk, dat een schoolarts alleen voor Groningen met 80000 of voor Leeuwarden met 40000 inwoners dat doet. Zoo goed ze kennen, van ouder tot ouder, als de kinderen op een dorp, dat gaat natuurlijk niet; maar dat is m.i. ook niet een beslist noodzakelijk vereischte om ze goed en geregeld te onderzoeken.

Ik kan over de vraag, of het werk van een schoolarts een leven zou kunnen vullen, nog niet oordeelen, daar ik nog geen jaar in functie ben. Wel kan ik zeggen, dat het mij toeschijnt, voor iemand, die hygiënisch is aangelegd en van kinderen houdt, een zeer prettige betrekking te zijn.

Ik ben verder zoo vrij dr. PINKHOF te verwijzen naar mijn artikel over dit onderwerp in *het Groene en Witte Kruis* van November 1919; op aanvraag zend ik hem dat gaarne toe.

Leeuwarden, 29 November 1919.

P. DE VRIES JZN.

BEVORDERING VAN WETENSCHAPPELIJKE ARBEID.

In de afgelopen week kwamen in de *N. R. C.* een tweetal ingezonden stukken voor, waarin, mede met het oog op de aanstaande tariefverhoging voor postpakketten, de wensch werd uitgesproken, dat de verzending van boeken van en naar wetenschappelijke bibliotheken portvrij zal kunnen plaatshebben. Reeds lang ben ik van deze wenschelijkheid, die geen betoog behoeft, overtuigd.

Ligt het niet op den weg van het bestuur der Nederl. maatschappij tot bevordering der geneeskunst stappen te doen bij den betrokken minister om dezen portvrijdom te verkrijgen? Indien daarbij wordt samengewerkt met andere wetenschappelijke verenigingen, zal deze poging om een belangrijke groep uit den „werkenden stand” den arbeid te vergemakkelijken goede kans van slagen hebben. Ik ben overtuigd, dat vele collegae, vooral zij, die op een eenzamen post de geneeskundige wetenschap of een onderdeel ervan vertegenwoordigen, het hoofdbestuur dankbaar zullen zijn voor deze behartiging van hun wetenschappelijke en maatschappelijke belangen.

Enschede, 28 Nov. 1919.

Dr. D. J. BECK.